

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
з Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границю:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ма вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о 5½ год. пополудні.
Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» при ул.
Осооліньских ч. II. (партер)
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диция місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.
Рукописи звертає силіше
на попереднє застереження.
Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шення звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Захитане спільного міністра скарбу.

(§) Розправа переведена в комісії для прилуки Босни з нагоди хліборобського банку для сего краю а особливо промова виголошена там бар. Бінертом захитала міністерским фотельом спільного міністра скарбу бар. Бурияна. Бар. Буриян вийшов з словацкої семі, а переходом в мадярський табор і подружжми звязками з семєю бар. Феврварого вибив ся дуже рано в дипломатичній службі на степен ь амбасадора. Передчасна смерть геніяльного управника Босни й Герцоговини бар. Калляя, промостила бар. Буриянови дорогу до спільного міністерства скарбу, з яким від трицяти літ злучена в також управа Босни й Герцоговини. Здавало ся, що легко буде вести управу Босни й Герцоговини по таким визначнім адміністраційнім таланті, яким був бар. Калляй, хоч бар. Буриян не мав ніякої в тім напрямі практики і не знав відносин краєвих і потреб. Небавом виявило ся, що не у відповідні руки попала керма новонабутих країв, а особливо се яскраво виступило тоді, коли проголошено прилуку, коли треба було подумати про конституційний устрій сих країв і все, що з тим лучить ся, отже й про викуп кметів. Повірене сеї задачі упривілейованому хліборобському банку, о який постарали ся деякі пештенські фінансові фірми і ще до того з порукою всяких страт спільним міністерством скарбу і поза плечима австрійского правительства, з цілковитим знехтованем

австрійских інтересів, було великою похибкою бар. Бурияна.

Міністер-президент бар. Бінерт був приневолений зовсім рішучо виступити проти сего в комісії для прилуки, покликуючи ся при тім на міністра загр. справ бар. Еренталя, а крім того поступованє бар. Бурияна викликало також немалі перепони і для міністра президента д-ра Векерле і тим способом витворили ся суперечности поміж трема міністерствами. Наслідком сего становище бар. Бурияна вельми захитане, а в звязи з тим остає неперечно послуханє его манувної неділі у цісаря. На тім послуханю однак не скінчили ся, бо після того бун у монарха бар. Бінерт, а за ним бар. Еренталь на послуханю. Становища бар. Бурияна не може боронити бар. Бінерт, не може ем/помогти і бар. Еренталь, бо як сказано, бар. Буриян зробив велику похибку, повіривши викуп кметів упривілейованому банку в хвилі, коли підготовляв ся проголошенє конституції в Босні й Герцоговині, коли має бути небавом вибраний і скликаний боснійско-герцогівинський сойм, котрий є управненим і покликаним чинником до такої справи, як викупно кметів. Бар. Буриян випередив отже голос і волю сойму, а становище сойму по недавнім проголошеню прилуки стало би супроти поступку бар. Бурияна зовсім ніяковим. Хоч і австрійске і угорске міністерство погребали сю справу, бар. Буриян таки хватив ся її і перевів без порозуміння на власну руку.

Поступок бар. Бурияна викликав велике огірченє в парламентарних кругах, котрі обвиняли австрійске міністерство о зане-

дбанє австр. інтересів. Тимчасом промова бар. Бінерта в комісії для прилуки прояснила цілу справу, бо міністер-президент заявив, що він не може встоювати за становищем бар. Бурияна, бо він перевів банкову справу поза плечима австр. правительства і з нехтованєм австр. інтересів.

Промова бар. Бінерта викликала ще більше вражінє через те, що міністер-президент, покликавши ся на міністра загран. справ бар. Еренталя, заявив, що міністерство загр. справ в будучині буде мати належний єму вплив на управу Босни. Тим способом усунув ся бар. Буриянови ґрунт опід ніг, бо після такого заміту міністра-президента з покликанєм на бар. Еренталя не може мати бар. Буриян виглядів на оправданє в делегації. Таким способом дійшло до пересилєня, котрого вислідом буде упадок бар. Бурияна. Послуханє его у монарха вяже ся очевидно з сего справою, а як небудь запевняють, що бар. Буриян ще явить ся в делегаціях, то се справи не поправить.

Радикальний рух в нашім народі і як его поборювати.

(Конець).

Вкінці треба тямити і то, що видавець повинен вміти не тільки собі зеднувати — але й виховувати читачів, котрі би залюбки читали его видавництва. Призвичаєнє стає другою натурою.

Ольвіо Пелліко.

Із днів мойого тюремного життя.

(Le mie prigioni).

З італійскої мови переклав

Володимир Держирюка.

(Дальше).

XLVIII.

Я мав одну думку: умерти з християнскою гідністю й кріпостію. Хоч находили мене такі покуси, щоби самоубійством освободити ся від шибениці, то я ухляв ся від них. Якуж заслугу має сей, хто не хоче піддати ся катови, а сам стає собі за ката? Чи може уратує тим свою честь? Коли чоловік тільки раз може умерти, то чиж се не в дитячою наївності вірити, що більше чесно є зробити катови збитка, чим умерти насильно? Навіть колиб я не був християнином, уважав би я самоубійство глупою забавкою, чимсь зовсім безхосенним.

— Як надійде конець мойого життя — сказав я знов до себе — то чиж се не є щастєм для мене, що дадуть мені трохи часу, щоби я вібрав мої гадки і ними очистив мою совість? Після розумованя товпи є найгіршим родом смерти скінчити на шибениці і коли однак над сим подумати, то чиж сей рід смерти не є ліпший, як многі інші, що сліднують по недугі, в злучі з великою слабостію духа, що не може нашої душі відорвати від низьких думок?

Правдивість такого розумованя прошибла мойого духа так могутчо, що страх перед смер-

тю і то перед таким родом смерти мене покинув. Думав я довго про св. Тайни, що мали мене скріпити в сім торжественнім поході і мені здавало ся, що я спосібний смерть прийняти з великим запертем себе. Духова сила, яку я надіяв ся мати, лагідний настрій, прощенє тим, що мене ненавиділи, веселе чувство, що можу мое житє положити на волі Божій, чиж все те не буде мене кріпити, як вестимуть мене на страченє? Ах, чоловік є повний противорічностей і саме тоді, коли уважає себе найкріпшим і найсвятійшим, може попасти в неміч! Чи я тодігідно умру, анає один Бог. Так певним не чую ся ще, щоби за се ручити можна було.

Тому, що моя смерть була близька, то моя уява вертіла ся довгенько коло сего, що смерть моя була не тільки можлива, але також назначена неомвльними Божими зарядженнями. В моім серцю не було найменшої надії, щоби уйти судьби і на кожний відголос близьких кроків, або брязкіт ключів, коли тільки двері відмикали ся, тоді я говорив до себе: Відваги! Се певно приходять повести тебе до вислуханя засуду. Хочу его вислухати з гідним спокоєм і славити при тім Господа.

Я передумував, що маю написати останний раз до моєї родини, іменно: до мойого батька, матеря, кожного брата і кожної сестри і коли я подумав, з якими словами вилитиму перед вами так глибокі і так сьвяті чувства моєї любови, то огорнув мене такий жаль, що я заплакав...

Чому не повертала до мене безсонність? Як тепер було відмінно! Не було чути ні зойків, ні сьміхів в кімнаті; не бояв ся я ні духів, ні людий укритих. Ніч була для мене більше при-

манчива, чим день, бо тоді я молив ся. О четвертій годині звичайно клав ся я до ліжка і спав спокійно близько двох годин. Коли пробудив ся, та лежав ще в ліжку, щоби випочати. Около одинадцятій години підводив ся я.

Раз положив ся я в ночі трохи скорше і ледви проспав чверть години, пробудив ся й побачив незвичайно ясне світло на стіні. Бояв ся вже, чи не повернули до мене мої колишні привиди; але се, що я побачив, не було привидом. Сьвітло падало крізь віконце, під яким стояло мое ліжко.

Я скочав, поставив стіл на ліжко, поставив крісло на стіл, видрапав ся і побачив найстрашнійший і найгарнійший образ: пожежу.

Се був великий огонь не дуже далеко від нашої тюрми; він вибух в домі, де були публичні печі.

Ніч була темна і страшні полуміни підносили ся стовпами в гору. На всі сторони летіли іскри, здавало ся, що вони падають з неба. В недалеких лягунах відбивав се огонь. Велике число гондол пливало сюди й туди. Я представив собі тревогу й небезпеку тих, що мешкали близько горючого дому й співчував їм. В дали почув я голоси мужчин й жінок, що кричали: Тоніна! Моммольо! Берро! Занзе! Навіть імя „Занзе“ почув я. Таких імен є тисячі у Венеції. Однак я бояв ся, що се може бути ся, що лишила після себе такі любі спомини! Може се ся безталанна? може обнята полумінем? Ох, щоби я міг вискочити й освободити її!

З битєм серця, повний переляку й подиву, стояв я аж до зірниці біла вікна, опісля зліз я в долину, засумований; я представляв собі далеко більші шкоди, чим они були в дійности

Требаж і рахувати ся з тим, що багато людей питає борше, хто пише, як що пише — і після того цївають видавництво.

З того виходить, що кожде видавництво повинно добре приготуватись і своїми засобами матеріяльними і своїми матеріялами письменними, щоби змогло перетривати перші тяжкі часи. Інакше певно скорше або пізніше упаде з браку гроша, з браку доброго матеріялу письменного і з тим ідучого браку заінтересованя і читачів.

Ergo conclusio stat, що видавничя спілка, стоваришене зареєстроване на удїлах, далеко ліпше і з більшим успіхом може відповісти тим всім задачам, як поодинокий чоловік, руский письменник, хоть би не знати в яким запалом і пожертвованем та знанем.

Лишень ще сказати, хто має занятись організованем такої спілки. Безперечно, що найвідповіднішим чинником до того Товариство св. Ап. Павла. Оно повинно зложити анкету в тій ціли, виготовити статут, подати до зареєстрованя, і починати всі вступні роботи до заложеня міської спілки.

Управу спілки треба віддати в руки людей — не конче самих сьвященників — але таких, котрі розуміють ся на фінансовім провадженю таких спілок, осторожних і досвідчених та енергічних.

Задачею їх буде призбируванє фондів і орудюванє ними так, щоби спілка мала запевнений бит і могла приносити хосен.

Справи редакційні треба віддати в руки комітету редакційного, зложеного з наших лучших письменників — духовних та світських.

А на співробітників стягнути людей, що мають дар, відповідне знанє і охоту.

Повинні се бути заводові люди з всіх залузий людского знаня — не лише теологи, бо популярні брошури і часописи не пишуть для сьвященників, але для світських людей.

Ціль і круг діланя такої спілки видавничої:

Видавництво повинно бути систематично і після певного плану і програми зорганізоване і уложене і то:

1) видавництво брошур популярних і книжок дотикаючих всіх тепер живо обходячих нашу суспільність питань дєя не тільки змісту чисто релігійно і аскетичного та апольоґетично-

Тремєрелльо розказував мені, що згоріли тільки печі й близькі склади мішків з мукою.

XLIX.

Моя уява була ще чимало вражена тим огнем, коли кілька ночий опісля (я не йшов ще був спати і сидів біля столика, дрожачи від студени) почув я далекі голоси наставника, його жінки, дітей і секундинів: Горить! горить! Матінко Божа! Ми пропаці!

В одній хвили стало мені горячо: цїлий віпрілий вискочив я в гору, оглянув ся докруг себе, неначе вже було видко полумя. Та я нічого не запримітив.

Огонь поветав в палаті, в кількох судових саях, близько тюрми.

Один із секундинів верещав: Пане начальник, що зробимо з арештантами, коли огонь розширять ся?

Сторож відповідав: Я сам не лишу їх, щоби погоріли, та без дозволу комісії не вільно мені відмикати тюрм. Отже біжи чим мерщій й принеси дозвіл.

— Біжу скоро, пане, та погадайте, чи дозвіл прийде в сам час?

І де подів ся мій героїчний настрій, з яким я хотів стрінити смерть? Чомуж перелякала мене й затревожила гадка, що можна згоріти в полуміні? Так, неначе дати ся повісити в більшою приємністю, чим живцем згоріти! Подумав я про се й стидав ся свого занепокоєня; вже хотів я кричати до настоятеля, щоби він мені отворив двері на милість Бога, та я здержав ся. Ніколи не був я ще так затревожений,

(Дальше буде).

церковного, але й інших галузий знаня людского, навіть і політики — все в душі віри і Церкви руско-католицкої, в душі обряду руского, в душі руско-народнім;

2) видавництво часописий дневних і тижневників для простого народу і руских родин ілюстрованих і неілюстрованих;

3) видавництво молитвенників*);

4) видавництво образів хатних і образів менчих*);

5) виготовлюванє і розпродаж крестиків, медаліонів і ріжних девочіоналіїв для ужитку руского народа і духовенства*);

взагалі всего того, що причиняє ся впрост або і не впрост до розбудженя і поглибленя та піднесеня житя релігійного в нашій суспільности.

Специально мушу ще сказати кілька слів о розширюваню таких видавництв і о рекламі для них.

На се храмають майже всі рускі видавництва.

Та у вас ту роботу по деканатах і селах належалоб віддати в руки:

1) комісарів шкільних ординариятских,

2) катехитів,

3) сотрудників і

4) міських сьвященників.

З тих людей установити своїх агентів і провідників кольпортажі — людей охочих — котрі би працювали за побиранем певного рабату.

Дальше постаратись через ординарияти в намісництві о дозвіл на вандрівних кольпортерів — по ярмарках, відпустах, та інших таких більших зборах і вічах.

Ту ходить о масову розпродаж, бо тільки тогди такі видавництва оплачують ся і взагалі приносять користь моральну і матеріяльну, тож тільки масовий збут треба мати на оці. Не багато брошур в кількисот примірниках, а кілька брошур добрих в десятках тисячів примірників принесе користь і моральну і матеріяльну.

Ти повинна бути і велика реклама, проспекти, анонси, каталогіи розкидувані по всім усюдам та і зверхній вид окладінок, вінет, образків і проче повинен бути красний, впадаючий в очи, бож се для простого народу а він се любить і тим захоплює ся.

При такій роботі, так провадженій, будуть і висліди добрі, а з часом і дуже великі.

Та повтаряю ще раз, що се робота не поодиноких людей, а цілого гурту людей, одушевлених тою самою ідеєю та тими самими цілями.

Тож і цілю тих моїх статей зеднанє як найбільше людей в першій лінії сьвященників до тої роботи і тих цїлій.

Розваживши отже все добре — про і contra — з розмислом але і витревало возьмім ся до діла!

Покажім, що ми не гнила колода, або в собі заєкорузла каста «чорний сьвіт», але люди живі, люди ідеї високої, взнєслої.

Що ми не декламатори, але люди праці, що хотять і вміють взяти ся до викопеня бурявів густих, що засіли нашу народну ниву.

Покажім, що руске духовенство знає працювати для Христа і так як уже валляло богато поту і сердечної крови в обороні своєї рускої Церкви і свого руского народу, потрафять ще подвоїти і потроїти свою працю і жертви в обороні їх від чужих а на жаль і своїх ворогів.

С. М. з Б.

Державна рада.

Ві второк дєя 18. с. м. по засіданю палати розправляла бюджетова комісія дальше над етатом міністерства залїзниць. Промовляв пос. Малік, Жітнік і Тілінґер, по чім засіданє замкнено.

*) Діяльність спілки длятого в той спосіб розширюю, щоби спродажею образів, образків і молитвенників і т. п. збільшити доходи спілки, бож сі річи мають величезний збут межи народом.

Комісія для справ продукції цукрових буряків уконституувала ся, вибираючи председателем пос. Удржала.

Легітимаційна комісія зібрала ся на засіданє під проводом пос. Дашиньского і занимала ся справою, які предлоги належить поробити президентови палати що до зазначеня референтів про заупротестовані вибори. Рішено предложити президентови, щоби покликано сих референтів, котрих була вибрала комісія минулої сесії для безпосередного звіту в палаті про приділені їм тоді вибори.

Конституційна комісія розправляла ві второк під проводом посла Челяковского. Пос. Скедль предложив подрібний реферат про розслідженє виданих в роках з 1897 по 1904 цїсарских розпорядків на основі 14. §. Предодатель висловив єму подяку. По короткій загальній розправі, в якій брав участь також пос. Дієтрянський і Старжинський, рішено одноголосно почати на слїдуючім засіданю подрібну розправу над внесенєм референта.

Нарада клубових провідників відбула ся дєя 18. с. м.

Президент палати Патай, отворяючи наради, зазначив, що на єго думку весь час перед Зеленими Сьвятами треба би призначити на праці бюджетової комісії. Треба би також закінчити перше читанє фінансових начерків, але сему стоїть на перешкодї нагле внесенє Шустершіча. Сю перешкоду можна би усунути тільки таким спосбом, що Шустершіч згодив би ся пересунути своє внесенє на другу чергу. Президент кабінету Бінерт висловив жаль, що перше читанє фінансових начерків перервано, бо ся справа в загальнім інтересі вимагає як найшвидшого вясненя. Що до праць бюджетової комісії, то президент може бути вдячний за намір прискореня їх. Пос. Зайц запитує президента міністрів, чи з огляду на ріжницї в оцінці фінансових предлог правительственними партіями правительство не вважало би відповідним ті предлоги переробити. На се Бінерт відповів, що се справа самих партій означити своє становище до правительственних предлог; правительство може тільки висловити бажанє, щоби перше читанє їх швидко скінчило ся та щоби оно дістало ся до комісії. Шустершіч заявляє, що єму головно залежить на тім, щоби єго нагле внесенє прийшло під наради швидше, ніж австрійске правительство уділить санкції боснійській конституції. На се Бінерт заявляє, що се виключене, щоб справа боснійської конституції була рішена перед Зеленими Сьвятами. Австрійске правительство недавно дістало начерк боснійської конституції до оцінки і занятя становища, отже трудно, щоби сю справу полагоджено до Зелених Сьвят. В тім наурямі Шустершіч може бути зовсім спокійний. Глобінський заявляє ся за прискоренєм праць в бюджетовій комісії, а також за тим, щоби фінансові предлоги дістали ся до комісії, отже просить Шустершіча дати їм першенство перед своїм внесенєм. На се Шустершіч відповідає, що се годї зробити, бо се противить ся реґулямінови. Хіба взяв би своє внесенє назад і опісля поставив знов, а се неможливе, бо виглядало би так, як коли би він хотів зробити прислугу правительству. Зрештою питає Бінерта, чи він заявою про начерк боснійської конституції вважає себе звязаним. А коли дістав притакуючу відповідь, заявляє, що застерігаючи право згоди своєму клубови, готов відложити своє внесенє на час по Зелених Сьвятах, але не в користь фінансових предлог, тільки в користь праць бюджетової комісії. Патай, роблячи вивід з сеї розправи, повідомив, що слїдуюче засіданє палати послів відбуде ся аж 2. червця, однак коли би наради бюджетової комісії на тім нічого не зискали, то він скличе засіданє на слїдуючий тяждєнь.

Fremdenblatt пише: N. fr. Presse добачує в перерві парламентарних нарад до Зелених Сьвят ознаку, що фінансовий начерк д-ра Відльського остаточно перепав. Той погляд неоправданий. Свої виводи кінчать Fremdenblatt так: Полагода фінансового начерку буде по сьвятах так само як і тепер необхідним обовязком парламенту. Що до подробиць то правительство готове як тепер, так і на будуче до переговорів.

Narodni Listy стверджують, що тревожні вїсті про парламентарне положенє полягають на недокладних інформаціях. На разі нема мови

НОВИНИ.

про зміну кабінету. Чехи знають, що бар. Бінерта попирають міродатні круги, підчас коли становище др. Білінського по послідних випадках в палаті і в колі не кріпке. „Den“ звіщаючи про захитане становище д-ра Білінського додає, що др. Гломбівський, якого уважають наслідником, заявив, що не привів би теки.

Політичне положення на Угорщині заострилося. Здає ся, що Кошут іде на руку Юстови. Ні яке сторонництво коаліції не може підняти ся утворення кабінету. Пересилена протягне ся мабуть довше. Число сторонників самостійного угорського банку збільшає ся.

Correspondenz Zentrum доносить, що на найближшій нараді міністрів будуть порішені дуже важні ухвали. Бар. Бінерт має сими днями явити ся у цесаря на спеціальній послуханю і одержати широкі повноваження в справі теперішнього парламентарного пересилена. Не улягає сумнівowi, що по Зелених Сьвятах пересилена буде швидко поладжене, передтим однак мусить бар. Бінерт порозумітись з партіями. Зачувати, що бар. Бінерт зложить важну заяву в палаті послів, котра буде міродатна для опозиційних партій.

Політичний огляд.

Заграниця.

Після звістки, поданої в „Allgemeine Correspondenz“ в кругах близьких до двору говорять, що між тридержавним союзом а Японією має прийти до заключення союзу в цілі забезпечення спільних інтересів на далекім Сході. Переговори в тій справі мали вже розпочати ся. В звязку з тим має стояти вість про зірване японско-англійського союзу, яка одначе не має ніякої правдивої основи, позаяк Японія без огляду на союз з Англією має право заключити подібний союз з тридержавним союзом, не занедбуючи через те своїх обовязків зглядом Авлії.

В четвер 20. с. м. відбуло ся в Царгороді торжественне зложення присяги зі сторони султана Магомета V., сенаторів і послів. Султан удав ся в військовій строю до парламенту, де великий везир відчитав, стоячи за султаном, престольну річ. Она зачинала ся словами: „Божою милостию, при духовій помочи пророка наступило на бажане народу моє вступлене на престіл, якого я є правним спадковцем“. Султан висловив дальше в тій бесіді радість, що находить ся серед представників великого отоманського народу. Вірить, що добробут вітчизни і народу зависить від поважного переведення конституційного правління згідно а шерятом і засадами цивілізації. Уважає обовязком свого сумління всіма силами дбати про щастя всіх підданих без виімки. В теперішній хвилі більше ніж коли небудь є потрібний патріотизм, єдність і згода, щоби відзискати утрачене, а запевнити державі розвій і поступ. Султан не сумніває ся, що всі народи єго держави возьмуть спільну участь в тій патріотичній ділі. Обговоривши події в Адаві заявив він, що правительство буде дбати про те, щоби в будучині запобігти подібним випадкам і запевнити лад та безпеченство.

Передовсім потрібна реформа адміністрації, судівництва і скарбової служби в державі, побільшене сухопутної і морської військової сили, піднесення просьвіти і збільшене публичних робіт. Щоби сповнити ту задачу, просить султан оба уставодавчі тіла о поміч і пошертв. Конституційне правління скріпило на він кредитову дрібність о повагу держави. Вкінці містить престольна річ згадку про добрі відносини з всіма державами, а ті відносини бажав султан ще більше скріпити і утревалити. Опісля виголосив султан формулу присяги та удав ся враз з князями до цесарської льожі і там дав ся відфотографувати.

З черги почали складати присягу сенатори і послі. В реченю присяги „на вірність конституції і султанови, доки він буде шанував конституцію“ на жадане послів опущено слова „доки він буде шанував конституцію“. Лише жидівський посол Марліак повторив їх. На торжестві були присутні також послі держав. Престольна річ султана зробила добре вражінє, а опущенє згідних слів сьвідчить, що в противенстві до Абдуль Гаміда у Магомета V. вважає парламентні слова непотрібними.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Стефана; римо-кат.: Дезидерія. — В понеділок: руско-кат.: Мокія; римо-кат.: Іванни. — В второк: руско-кат.: Епіфанія еп.; римо-кат.: Урбана І папи.

— **100. роковини битви під Асперн.** Тернопільський 15. полк піхоти, якого три баталіони стоять у Львові, обходить нині соті роковини своєї побідної участі в битві під Асперн, в якій австрійська армія під начальною комендою архідияка Кароля побідила непоборимого доти французского цесаря Наполеона. З нагоди сих роковин 15. п. п. у Львові урядив вчора вечером величавий похід з лямпіонами. Похід вийшов о 8. год. вечером з касарні при ул. Яблоновских. Наперед йшло чвірками 300 жовнірів з ріжнобарвними лямпіонами, потім полкова музика, а вкінці других 300 жовнірів з лямпіонами. Похід пішов під корпусну команду, звідтам перед готель Жоржа, де на балконах зібрала ся генераліція, а вкінці перед головний одвах, а о 10. год. повернув похід до касарні. Треба признати, що ефект був чудовий. Нині відбула ся рано на оболонях янівских полях служба Божа, підчас якої з Цитаделі дано 20 гарматних стрілів. Нині вечером відбуде ся у зійсковій їзджалні при ул. Яблоновских сьвяточний концерт з аматорским представлєнем, на який запрошено найвисших достойників військових і цивільних. Програма концерту складає ся з сім хоральних точок руских, двох німецьких і одной польскої, а закінчить аматорске представленє: „Сватанє на Гончарівці“. Концерт і представленє виконують самі військові сили. Хор, як дізнаємо ся, складає ся з 30 найліпших співаків, під орудою одного жовніра-дирігента.

— **Розкоп біля Десятинної церкви в Києві.** Підчас розкопок біля Десятинної церкви найдено в верстві землі, приблизно з часів митрополита Петра Могили, цілий ряд домовин, що містять ся аршинів на три висше від тих, які найдено минулого року під фундаментом церкви і які на думку археологів, належать до часів князя Володимиря. Дій Д. В. Мілєв зібрав колекцію черепків, які з наукового погляду мають безперечне значінє через те, що час, до якого они належать, можна з певністю знати. Сими днями має прийти до Києва д. Б. В. Фармаковский, котрий кермує розкопками, а при кінці мая прибуде голова археологічної комісії, гр. А. А. Бобринський.

— **Галиче товариство господарске у Львові** відбувало вчора і нині річні збори загальної ради. На зборах були присутні також намісник гр. Божинський і кр. маршалок гр. Вадені, шеф секції міністр. прось. Залеский і ин. Між иншими порушено також справу запомог по минулорічних живлових нещастях. Бесідники п. Ярошинський зі Станиславова і п. Юнга, признаючи, що намір краєвого правительства, прийти в поміч потерпівшим від живлових нещасть, був похвальний, але переведенє єго на провінцій хибило цілі. Хосен з тих запомог мали як раз ті, що їх зовсім не потребували. Убогий селянин, не маючи готівки, не міг купити збіжа по знизжєних цінах, а набував єго від жидів на кредит за високі ціни. Публичних робіт, о які прошено, не дано. П. Юнга назвав запомогову акцію зовсім хибленою. Богато збіжа, призначеного для бідного селянина, застрягло в дорозі по корчмах, а багато справ що до роздаваня тих запомог скінчило ся перед судовими кратками. Ратункова акція мала той наслідок, ще піднесла ціну збіжа. На доставі жита посередники робили сьвітлі інтереси, бо заробляли по 400 К на вагоні збіжа. Екзекуцію податків ніби здержано, так здирано з мужиків скіру. Найліпшою помічю для селянства було би відписанє податків. Ратункову акцію на провінцій поручено людем, які на господарстві зовсім не розуміли ся. Прим. старости закупували бараболу, яка була зігнила. По сотнар бараболі мужик мусів їхати чотири милі. На сі заміти пп. Ярошинського і Юнга відповіли дальші бесідники, що винні тут локальні комітети, котрі про те все не довели центральному комітету ратунковому. Краєве правительство мало найліпшу волю і надію помочи тим, що тої помочи потребували; єслиж так не стало ся, то не оно завинило. По дискусії в сій справі, в якій забирало голос багато бесідників, намісник і кр. маршалок опустили збори.

— **О. Г. Богуміл.** Дня 9. мая помер отруївшись циявічним калієм, приватний доцент кїївского університету О. Г. Богуміл. О. Богуміл народив ся в Києві, там одібрав середню і висшу освіту. З єго праць треба зазначити: „Начальний періодь народничества въ русской художественной литературѣ“ і „Очерки по исторіи украинскаго языка“. Остання праця написана була під доглядом відомого українського ученого П. Жатецкого і надруковано в „Славянской энциклопедіи“, що видає Акад. Наук. Покійний учительовав в кількох середніх школах в Києві та був лектором в товаристві народних університетів, до заснованя якого він приклав чимало своєї праці.

Єго праця на ниві народної просьвіти придбала єму чималу популярність серед поступової кїївської інтелігенції. В записці, що лишив д. Богуміл, не подано причин самоубійства. („Рада“).

— **З Чернигівщини.** „Черн. Слово“ з села Ковчина, чернигівського пов., доносить, що там записало ся більше 100 місцевих селян ходоками, щоби їхати в Тургайську область. Там они мають вибрати собі найліпшу землю на поселенє і на все розпрошати ся з своїм рідним селом.

— **Робітничий рух в Полтавщині.** Через ст. „Полтава“, півд. залізні, що дня проїздить сила робітчих, що ідуть на заробітки в Таврію, Катеринославщину, на Дін, Кавкав і ин. Дожидаючи поїзда 4. класи, що йде на Лозову раз в добу, робітнички розтаборюють ся прямо на пероні, бо в ждалні нема місця. В деякі дні збирає ся така сила робітчих, що досить чималий перон не зміщає їх. Найбільше іде робітчих з золотоношского, лохвицкого, гадяцкого та роменського повітів. Сего року помічає ся більше робітчих підлітків—як дівчат, так і хлопців; серед них декотрим ледви минуло 12—13 літ. Через дорожнечу й взагалі велику скруту селяни позабирали дітний з шкіл не тільки з останних групу, а й з середних та перших. „Бо харчі дорогі, — гомонять они. Хай самі заробляють“. Більшість речинцевих поробили тепер умови з економіями до Різдва, „бо грошей дуже треба було“. Рівняючи до минулих років, тепер речинцеві приблизно „предешевили“ на 15—20 проц. Крім полтавських сила робітчих іде й з инших губерній, головним чином з Чернигівщини та Київщини.

— **Мудрі закони.** Оноді підписав губернатор Стейту Нью-Джерсі, північної Америки, новий закон, після якого не вільно женити ся або виходити замуж усім хорим на грудні недуги, або хорим на всякі инші невилічними, унасліджені недуги. Таким від тепер не буде можна з усіх ускюдів зїжджати ся до Нью-Джерсі і заключувати сейчас подружя, бо після нового права молоді будуть мусіти поперед постарати ся о судовий дозвіл перед вінчанєм. Як відомо, подібне право перед півтора роком заведено також і в стейті Нью-Йорк. В сей спосіб в цілих Зєдинєних Державах лишив ся ще одинокий стейт South Carolina, де не вимагає ся судового дозволу на вінчанє.

— **Дрібні вісти.** П. Михайло Лакуста, родом з Заваля і Стефан Володимир Дрогомирецький, повіт. судия зі Станиславова, родом з Вербоцець, одержали на львівськїм університеті степенє доктора прав. — Поспішні поїзди між Львовом а Віднем, при яких доси не було III класи, мають від 1. мая с. р. також по однім возі III класи. Білєти до тих возів III кл. будуть продавати передовсім тим, що ідуть поверх 500 клм.

Оповідки.

— **Репертуар руского театру в Бучачи.** (Саля літна в парку. Початок представлєнь о годині пів до 8-ої вечер. Білєти продає ся в торговлі п. К. Рогозінського).

В неділю дня 23. мая „Маруся Богуславка“ історичний образ із співами і танцями в 5 діях Старицкого.

Ві второк дня 25. мая „Ревізор з Петербурга“ комедия в 5 діях М. Гоголя.

В середу дня 26. мая „Галька“ опера в 4 діях Станислава Монюшка.

В четвер дня 27. мая „Надія“ драма в 4 діях з життя рибаків Г. Гаєрманса.

— **Із станиславської єпархії.** Духовниками деканальними по мысли рішеня дисцезального Синоду з р. 1908 стали іменовані оо.: Ант. Рудницький, парох в Богородчанах місто, для деканату богородчанського; Дион. Нестайко, парох в Бучачи, для деканату бучацького; Вол. Добрянський, парох в Чернелиці, для деканату городеньського; Ник. Теодорович, парох в Побіжній, для деканату густинського; Юст. Гіряк, парох в Тязові, для деканату взупільського; о. Іван Ісаїв, парох в Лісках, для деканату жуківського; Кипр. Козловський, парох в Устечку, для деканату заліщицького; Вас. Калитовський, парох в Трійці, для деканату коломиїського; Мих. Вальцїцький, парох в Кобаках, для деканату косівського; Іл. Алексєвич, парох в Нїврі, для деканату кудриньського; Лев Левіцький, парох в Зеленій, для дек. надвірнянського; Ів. Рогожинський, парох в Шепорах, для дек. пістинського; Сев. Матковський, парох в Босрахах, для деканату скальського; Ант. Дмитраш, парох в Залучу н. Черем, для дек. сянтинського; Евст. Шмериковський, парох Угорник, для дек. станиславського; Ів. Ляторовський, парох в Долині, для дек. товмацького; Вол. Каргун, парох в Марківцях, для дек. тисменицького; Вас. Матюк, парох Мариньполя, для дек. устєцького; Петро Саврій, парох в Вербівці, для дек. чортківського; Ів. Луцький, парох в Вишніці, для дек. сучавського; Ап. Сімович, катехит в Кіпмани, для дек. черновецького; о. Броним Малицький, єромонах Ч. св. В. В., зістав іменованій комісаром для згромадження Сестер Службевиць Преч. Діви Марії. — Канонічну інституцію одержали оо.: Григ. Селянський на парохію Вовчинець, Мих. Ганкевич на Пороги, Мих. Николин на Кричку, о. Лев Левіцький на Зелену, док. надвірнянського, Лука

Телеграми

з дня 22. мая.

Софія. Дневники доносять, що вчера в граничній місцевості Кованік прийшло до справдішної битви межі турецьким а болгарским військом. Потім Турки заняли два болгарекі села.

Царгород. Дневник „Сабаг“ доносить, що депозити б. султана Абдуль Гаміда в заграничних банках виносять 1,100,000 тур. фун. Абдуль Гамід згодив ся відступити з того державі 1 мільон, а решту задержить для себе.

Дяка нежонатого, літ 24, неасеверованого потреба від 1. червня. Платня місячна 20 К і малі доходи. Зголошена: Гр. кат. Уряд парохіяльний, Вашківці п. Чер. Буковина. 51(1-3)

Іванців на парохію Деляву, Тад. Рогошевский на парохію Постолівку. — Розписано на конкуре з речинцем вношена подань до 30. червня 1909 р. отсі парохії: Сопів, дек. пістинського; Волківці дек. скальського (поновно); Микитинці, дек. пістинського; Підвербці, дек. жуківського; Джурів, Стецева і Белелуя, дек. снятинського; Межигірці і Нижків, дек. устецького; Лисівці, дек. скальського; Гвоздець місто і Тулуків, дек. коломийського; Кідман, дек. черновецького. — Увільнені оо.: Ів. Брикович з експозитури в Пиляві, Пав. Каминський з сотрудиства в Городенці, Юл. Кислевський, з сист. сотр. в Петрилові, Ів. Кривач, з прив. сотруд. в Будиллові, Вас. Ковч, з приватн. сотрудн. в Улашківцях. — Введені оо.: Василь Ковч яко експозит в Капустинцях, Ів. Брикович яко прив. сотрудн. з правом управи в Кривенькім, Ів. Галай яко експозит в Пиляві, Ів. Кривач яко завід. парохії Стецева, Нестор Дрогомирецький яко сотр. в Монастирських. — Відпустку для поратованя здоровья отримав о. Алекс. Решетилевич, парох в Кутах старих, на 6 неділь. — Відпустку до львівської архієпархії отримали: Володим. Улянський, укінч. богослов і о. Вол. Яворський, експозит в Колодзівці. — Титул стола дістали укінчені богослови: Павло Миколів і Богдан Подолинський.

— **Заг. збори тов-а „Шнільна Поміч“** у Львові відбудуть ся дня 3. червня о год. 5. по полудни в комнатах „Рускої Беїди“ (Рынок 10). На порядку дневнім: 1) Відкрите зборів. 2) Звіт з діяльності товариства за рік 1908 (звіт секретарський, касирський і контрольний). 3) Вибір нового виділу і контрольної комісії. 4) Внесеня і інтерпеляції. — За Виділ: о. *Евген Гусар*, голова. *К. Малицька*, секретарка.

— **З Золочева.** Щоби перевести в жите ухвали 1-ого всеукраїнського конгресу і застановити ся над потребами золочівського повіту, філія „Просьвіти“ в Золочеві скликає на поведілок дня 31. мая с. р. (другий день Зелених Свят) на 2. год. по полудни просьвітно-економічний зїад, в якого програму віддуть: реферат проф. М. Галуцького на тему просьвітно-економічної організації, рад. М. Балтаровича про каси „Райфайзенки“ і нач. М. Лазорка, про крамницї сист. „Рочдель“.

— **З Тернополя.** Філія Руского Тов-а педагог. подає до відома, що дня 20. липця с. р. отвиреає приготівляючий курс до гімназії за оплатою 40 К за час від 20. липця до 1. вересня. Зголошувати ся треба до п. Якова Миколаевича, професора учит. семінарії найдалше до 15. червня. На відповідь належить залучити марку за 10 с.

— **Управу староства** в Перемишлянах поручив намісник секретареві намісництва Станиславоу Бідерманови.

— **Іменованя.** Міністер судівництва іменував судіям: квіск. секретаря судового Стан. Пшибиславского для Станиславова, судіів: Жигм. Плянера з Товмача для Заболотова, Алекс. Гільбріхта з Тисьмениці для Суд. Вишні, Ант. Янковского з Боршева для Калуша, Ант. Щепаньского з Козової і Влад. Вальдінного з Гусятиня для Скалата, Т. Дудичиньского зі Станиславова для Бурштина, Каз. Добруцкого з Делятина для Краківця, Йос. Байорка з Надвірної для Радехова, д-ра Юл. Лопушаньского з Дрогобича для Глинця, Влад. Медницького з Самбора для Зол. Потока і Стан. Аркусевича для округа висшого суду кр. у Львові.

— **Перенесеня.** Міністер судівництва переніс повітових судіів: Влад. Головенко зі Скалата, Кар. Захаряевича з Судової Вишні, Каз. Зембровя з Глинця, д-ра Романа Ковчевича з Бурштина, всіх до краєвого суду у Львові; Стан. Славика з Заболотова до Золочева, Ант. Мая з Радехова до Стрия, Стан. Слотовича з Зол. Потока до Сянока, Здисл. Родзинкевича з Калуша до Станиславова.

— **Виділ Тов-а „Ванацийних Осель“** у Львові оголошує отсям, що прийме 50 дівчат на час вакацій на оселю в Милованю. Подавати ся мають бідні а пильні учениці шкіл публичних або приватних, котрі не мають спромоги виїхати на час вакацій на село. Приняті дістануть лише 5 К на кошти подорожи. Виділ прийме також на оселю дівчата багатших родичів за оплатою 40 К або і менше за весь час. Поданя потвержені Дирекцією школи треба вносити на руки секретаря С. Герусівського, ул. Арсенальска ч. 6 найдалше до дня 29. мая. В поданю треба подати точно свій вік, заняте родичів, число дітій дома і точну адресу. Зголошені мають прийти до оглядин лікарських в неділю дня 6. червня о год. 9. до школи ім. Шевченка ул. Сикстуска 47.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 16. до 31. мая 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по поз. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Товариство взаїмного кредиту у

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закова о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюване кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потручення податку рентового.

Владики приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Шадницї почтової ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладні щадницї К 2,848.890—

Удїли членські К 262.994—

Позички уділені К 3,396.002—

Канцелярї Товариства отворені перед полуднем.

ХТО

себе або свої діти від

Кашлю, хрипки, катару, флегми, заката- реня устної ями, конкляну і горляного кашлю хоче увільнити, най купує лікарско випробовані і поручені

КАЙЗЕР'А

Brust-Caramellen

з трема яличками.

5.500 нотарияльно потверджених свідощтв на то.

Пачка 20 і 40 сотиків. Доза 80 сотиків. Можна дістати у всіх аптиках і дрогуериях.

(23—24)

Церковні річи

КРАСНІ і ДЕШЕВІ ПРОДАГ

„ДОСТАВА“

основана руским духовенством — в Станиславоу при ул. Смольки ч. 1, а у Львові при ул. Рускій ч. 20 (в каменїці „Дністра“).

Там дістане ся різні фелони, чаші, хрести, ліхтари, свічники, таці патерїці, кивоти, плащениці, образи (церковні і до комнат), цвїті і всякі другі прибори. Також приймають чаші до позолоченя і ризи до направи.

Удїл виносить 10 К (вписове 1 К), — за гроші вложені на щадничу книжку платять 6%.

29 (14—2)

Ол. Барвіньский. Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский. З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego, list Edw. Gniewosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego. — Ціна 10 сот.

Гомерово Одиссея, переклад Ніщиньского (Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймишка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість „Мордовця.“ — 40 с.

Оржешко, Великий, новела. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Не жартуй, дуже красна мазурка на фортепьян Я. Лопатиньского.

Ціна 70 сот. Дістати можна у всіх книгарнях. (27—50)

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Тарнога	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Пустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любіня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:50	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:30†	9:58B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
„Бродів“	7:01	—	2:00	5:15	10:12
„Курович“	—	—	11:19	—	9:39
„Винник“	8:07	—	11:19	3:26	9:39

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Пустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	—	3:40	10:45
Любіня	6:00	9:05	2:15*	8:40	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	—	11:35‡
Янова	8:20	10:10	1:37†	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	2:30B	5:50†	8:34B
Брухович	6:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
„Бродів“	6:35	11:00	2:31	8:29	—
„Курович“	—	7:13	—	2:52	—
„Винник“	5:44	7:13	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — * Лише в неділі і свята від 10/2 до 11/2. А) Лише в неділі і свята від 1/2 до 31/2. — Б) Лише в неділі і свята від 1/2 до 30/2. — В) В неділі і свята а від 1/2 до 30/2 щодень. — Г) Щоденно від 1/2 до 31/2. — З) Лише в неділі.